KLIIMAMINISTEERIUM

Urmas Maranik
MTÜ Looduse ja Inimeste Eest
mtu.loodus@gmail.com

Teie 10.10.2026

Meie 29.10.2026 nr 21-6/26/78-2

Vastus märgukirjale ja selgitustaotlusele tuuleenergia edendamise toetuse teemal

Austatud Urmas Maranik

Olete pöördunud Kliimaministeeriumisse märgukirja ja selgitustaotlusega. Pöördumises toodud küsimused lähtuvad suures osas eeldusest, et energeetika- ja keskkonnaministri 28.10.2026 määrus nr 82 „Tuuleenergia edendamise toetuse taotlemise tingimused ja kord“[1] muudab tuuleenergia planeeringute menetlemise korda või võimaldab planeeringu kehtestada vähem põhjalike uuringute ja kaalutluste alusel. Selgitame oma positsiooni ning vastame teie küsimustele järgnevalt.

Määrusega ei muudeta planeeringu menetlemise nõudeid, keskkonnamõju strateegilise hindamise korda ega planeeringu kehtestamise eeldusi. Kohalik omavalitsus (edaspidi *KOV*) haldusorganina peab planeeringu kehtestamisel sarnaselt senisele tuginema piisavatele ja ajakohastele andmetele, hindama planeeringu mõjusid, kaaluma asjakohaseid alternatiive, arvestama menetluses esitatud seisukohti ning põhjendama tehtud valikut.

Toetusmeede ei anna alust jätta uuringuid tegemata või vähendada nende mahtu. Kui linnustiku, nahkhiirte või muude keskkonnaaspektide hindamiseks on vaja täiendavaid uuringuid, tuleb seda planeeringumenetluses arvestada. Kui planeeringu koostamise käigus selgub uuringute, mõjuhindamise või huvide kaalumise tulemusena, et tuulikute arvu tuleb vähendada, asukohti tuleb muuta või planeeringut ei saa kehtestada, peab KOV menetluses lähtuma nendest asjaoludest.

Toetuse tingimusest, mille kohaselt on toetuse saamiseks vajalik vähemalt viit elektrituulikut võimaldava planeeringu kehtestamine ei saa järeldada, et KOV peaks planeeringus säilitama vähemalt viis tuulikupositsiooni juhul, kui planeerimismenetluse tulemus seda ei võimalda.

1. Meetme eesmärk on motiveerida kohalikke omavalitsusi tuuleenergia planeeringuid tõhusalt menetlema ja õiguspärase planeerimisotsuseni jõudma, mitte lühendada keskkonnauuringuid või muuta planeeringu kehtestamise sisulisi eeldusi. Eelnõu seletuskirjas on rõhutatud, et planeerimismenetlus on nõudlik ja hoolikat kaalumist eeldav

[1] Tuuleenergia edendamise toetuse taotlemise tingimused ja kord-Riigi Teataja

haldusmenetlus ning kehtestamiseni jõuavad alad, mis on arendamiseks sobivad tootmise tingimuste, loodustingimuste, kogukonna ja planeeringu menetleja seisukohtade koosmõjus. Toetusmeede ei muuda planeerimis- ega keskkonnamõju hindamise nõudeid. Kui otsuse tegemiseks on vaja täiendavaid uuringuid, sealhulgas uuringuid, mida tuleb teha kindlal aastaajal või mitme perioodi jooksul, tuleb need uuringud teha. Uuringute vajadust ja piisavust ei määra toetuse eelarve ega toetuse võimalik suurus.

2. Meede soodustab, et KOVid viiksid tuuleenergia planeeringumenetlused aktiivselt ja tõhusalt edasi ning jõuaksid õiguspärase otsuseni. Määrus ei muuda planeeringu sisulise otsuse tegemise aluseid. Kui uuringud, mõjude hindamine või muude huvide kaalumine näitavad, et tuulikute arvu tuleb vähendada, lahendust muuta või planeeringut ei ole võimalik kavandatud kujul kehtestada, tuleb KOVil sellest lähtuda sõltumata võimalikust toetusest.

3. Küsimus ei puutu küll toetusmeetmesse, aga planeeringuala kattumine metsamaaga ei näita, millises ulatuses toimub raadamine, kuidas paigutatakse tuulikud ja nendega seotud taristu. Need asjaolud sõltuvad planeeringulahendusest ja mõjuhindamisest. Seniste tuuleparkide asukohad näitavad, et tuuleenergia arendamine ei tähenda automaatselt kogu planeeringualal metsa raadamist. Asukohavalikul püütakse kasutada asukohti, kus raadamine ei ole vajalik või selle vajadus on võimalikult väike, samuti kasutatakse olemasolevaid juurdepääsuteid ja taristut. Samas on sobivate alade valikule seatud mitmesuguseid looduskaitselisi, riigikaitselisi ja muid piiranguid ning kõikides piirkondades ei ole võimalik suunata arendusi üksnes lagedatele või juba inimtegevusest mõjutatud aladele. Taastuvenergia direktiiviga RED III vastuolu ei ole. RED III on suunatud taastuvenergia kasutuselevõtu edendamisele ja menetluste kiirendamisele ega välista tuuleparkide rajamist paremate võimaluste puudumisel ka metsamaale.

4. Toetusmeetmega ei määrata taastuvenergia eelisarendusalasid ega otsustata konkreetsete tuuleparkide asukohta. Seetõttu ei ole põhjendatud käsitada eelisarendusalade määramiseks kehtestatud asukohavaliku kriteeriume KOVidele suunatud toetusmeetme toetuse arvutamise kriteeriumidena.

5. Toetusmeede ei piira ega asenda alternatiivide kaalumist planeeringumenetluses. Alternatiive, nii asukoha- kui ka tehnoloogiapõhiseid, hinnatakse mõjuhindamise käigus. Mõjuhindamise alternatiivide kaalumise puhul tuleb planeeringu koostajal näidata, kuidas on jõutud konkreetse asukohani. Selleks võetakse arvesse kõiki teadaolevaid looduskaitselisi aspekte ja vajadusel tehakse lisauuringud. Kui planeeringumenetluses või mõjude hindamisel ilmneb, et põhjendatud on teine asukoht, erinev ruumiline lahendus või väiksem tuulikute arv, tuleb neid võimalusi kaaluda.

6. Meetme eesmärk on kiirendada taastuvenergia tootmisvõimsuste lisandumist ning seeläbi vähendada energeetikasektori kasvuhoonegaaside heidet. Heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistulu kasutamisele kehtivad kindlad nõuded ning vahendeid saab kasutada kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks, sealhulgas taastuvenergia tootmise suurendamiseks ja kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks. Tuulehoo meede lähtubki sellest eesmärgist. See ei tähenda, et tuuleparkide rajamisega kaasnevaid muid kliima- ja keskkonnamõjusid, sealhulgas raadamist, metsamuldade süsinikuvaru või maakasutuse muutust, ei arvestata. Neid mõjusid hinnatakse konkreetsete projektide planeerimis- ja loamenetlustes vastavalt nende asukohale ja tegelikule lahendusele. Meede ei vähenda ega asenda ühtegi sellist nõuet ega leevenda arendajale kehtivaid keskkonnaalaseid kohustusi.

7. Meetme mõjuanalüüs on esitatud määruse eelnõu seletuskirjas. Seletuskirjas on meetme vajadust, eesmärki, eeldatavat mõju ja rakendamist käsitletud. On kirjeldatud probleem, mida meetmega lahendatakse, meetme seost ENMAK 2035 ja riikliku taastuvenergia

eesmärgiga, tuuleenergia planeeringute senist edenemist, kohaliku tasandi motivatsiooni küsimust ning toetuse rolli. Kuivõrd planeeringumenetluse nõudeid ei muudeta, ei ole seda teemat olnud põhjust ka eraldi analüüsida.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Rein Vaks
energeetikaosakonna juhataja

Sille Uusna-Rannap, 625 4443
sille.uusna-rannap@kliimaministeerium.ee